ΕΛΛΑΣ

Ο ΑΡΑΧΘΟΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ - ΣΑΤΙΡΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΩΤΩΝ

Περίοδος Β' - Χρόνος 18ος Γραφεία: Λιβύης 22 ΙΛΙΣΙΑ Τηλ. 7750983 Αριθμ. φύλλου 104 Δρχ. 100 ΝΟΕΜΒΡΗΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΗΣ '94-ΓΕΝΑΡΗΣ '95

Απολογιστική Συνέλευση Ομοσπονδίας Τζουμερκιωτών

23 Δεκέμβρη 1994 έγινε στην αίθουσα της ΠΣΕ η απολογιστική συνέλευση της Ομοσπονδίας Τζουμέρκων. Μετά τον απολογισμό πήρε το λόγο και ο Αντώνης Μάνος πρόεδρος του ΑΡΑΧΘΟΥ και είπε τα εξής:

ΠΑΡΑΠΟΝΟ

Κύριε πρόεδρε κύριοι αντιπρόσωποι της Ομοσπονδίας Τζουμερκιωτών, απ' τη μεριά του Δ.Σ. του Αραχθοβορείτικου συλλόγου θα θεμελιώσω χωρεπισμό, και να πω και εγώ με τη σειρά μου ότι στα Τζουμέρκα μας συνδέουν πάρα πολλά κοινά προβλήματα που παραμένουν άλυτα.

Εγώ θα αναφερθώ μόνο σε ένα πρόβλημα που εμείς θεωρούμε ότι είναι το πιο καυτό για τον τόπο μας. Επί σειρά ετών εμείς ζητάμε από την πολιτεία μία γέφυρα στον Άραχθο τύπου Μπέλεϊ για τη σωστή λύση που θα δώσει στο μεγάλο αυτό πρόβλημα ένα τέλος. Όμως το όνειρο για την αναγκαιότητα δε γίνεται προγματικότητα να ενωθούν τα χωριά μας η Ροδαυγή, η Σκούπα η Ράμμα, το Κεντρικό, το Δίστρατο, η Ανεμώρεμη, η Καλεντίνη και τόσα άλλα χωριά που δεν θα αναφέρω.

Εμείς θέλουμε την αποκέντρωση από την πολιτειά και να βρεθούμε στον τόπο μας. Θέλουμε και μια συγκεκριμένα ανθρώπινη όπως είναι η συγκοινωνία της Πλάκας κάθε μέρα, και όχι μία ή δύο φορές την εβδομάδα που λειτουργεί τώρα. Αυτό είναι το βασικότερο πρόβλημα που θα λύσει η γέφυρα 60 χιλιομέτρα περίπου χαμηλότερα της περιοχής του Αράχθου να φτάσουμε και εμείς το Νοσοκομείο της Άρτας, την αγορά, την εργασία, τα σχολεία και τόσα άλλα προβλήματα που απασχολούν τα χωριά μας.

Πιστεύουμε η Ομοσπονδία Τζουμερκιωτών και οι αντιπρόσωποι να προτείνουμε στους προέδρους των κοινοτήτων μας ομαδικά να κατέβουν στο Νομάρχη και να καλέσουν και εμάς για το καυτό πρόβλημα που απασχολεί την περιοχή των Τζουμέρκων.

Αντώνης Μάνος

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΖΟΥΜΕΡΚΙΩΤΩΝ

Ο προέδρος της Ομοσπονδίας κ. Δημήτρης Γκορόγιος στην προφορική απάντηση για το θέμα η γέφυρα στον Άραχθο μας είπε ότι και εμείς στενοχωρηθήκαμε που δεν έγινε η γέφυρα και μας παρέπεμψε στους προέδρους των κοινοτήτων και να το φτάσουμε στο ΠΕΧΩΔΕ. Επίσης για το θέμα αυτό πήρε το λόγο το μέλος της Ομοσπονδίας κ. Γιώργος Τζιντώνος από Ανεμώρεχη και είπε: Εγώ απορώ μέσα από έναν πολύχρονο και 26χρονο αγώνα δεν πέρασε το πρόβλημα της Γέφυρας σε κανένα πρόγραμμα πακέτο ΝΤΕΛΟΡ;

ΤΑ ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ ΣΕ ΤΡΟΧΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Στον Αρ. φύλλου 16 Οκτώβριος Νοέμβριος Δεκέμβριος και στη σελίδα 4 διαβάσαμε πινελιές στο Τζουμερκιώτικο Τύπο. Η εφημερίδα γράφει φραγμός στο φράγμα του Αγίου Νικολάου στη Δαφνωτή. Εμείς ρωτάμε: Υπάρχει και στη Δαφνωτή Άγιος Νικόλαος; Γιατί εμείς γνωρίζουμε ότι το εκκλησάκι Άγιος Νικόλαος βρίσκεται στη Σκούπα που μας έλεγαν κάποτε ότι θα γίνει κατασκοπή υδροηλεκτρικού έργου και θα απασχολήσει και μόνιμο προσωπικό και στο σημείο αυτό θα γίνονταν και γέφυρα. Τώρα από ότι διαβάζουμε έφυγε πέρα από μία 10ετία. Πάντως εμείς με τις φωνές δεν θα σταματήσουμε να διεκδικούμε και να προβάλλουμε τα κοινά μας προβλήματα που δίνουν ζωή στον τόπο μας όπως είναι η γέφυρα στον Άραχθο έστω και ΜΠΕΛΕΪ είναι εφικτή και σωστή λύση και οικονομική για να κρατηθούν τα χωριά μας στην αναπτυξη. Θα κάνουμε και τις προτάσεις μας (1), θα καλέσουμε τους προέδρους των κοινοτήτων (2) των Αδελφοτήτων και Συλλόγων (3) τους νομάρχες αι τους βουλευτές του Νόμου (4) την Ομοσπονδία και την Πανηπειρωτική με θέμα η γέφυρα στον Άραχθο.

Το Δ.Σ. του Άραχθου

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

Παρασκευή 10 Φεβρουαρίου 1995 το Διοικητικό Συμβούλιο καλεί όλους τους φίλους και πατρώτες να συμπατάσχουν στον αποκριάτικο χορό, που θα γίνει την Παρασκευη 10 Φεβρουαρίου στο κοσμικό κέντρο «ΑΙΓΑΙΟ» Αγαρνών 434 και Κωνσταντά 6 τηλ. 2525351 - 2525504. Αίθουσα άνετη και πλούσιο καλλιτεχνικό πρόγραμμα. Θα συνδιασκεδάσουμε με την Αδελφότητα Ανεμορρήχης «Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ».

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΑΝΤΕ ΚΑΙ ΔΗΜΑΡΧΟΣ

«Έτσι εύχονται στα χωριά μας»

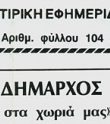

Γεννήθηκε το 1931 στο Κεντρικό «Παλιά Νησίτσα» Άρτας. Μένει στο Πέραμα από το 1954. Είναι πτυχιούχος της Ανωτάτης Βιομηχανικής Πειραιώς.

Είναι ο νεοεκλεγείς Αντιδήμαρχος Περάματος Γιάνης Αναστασίου Αράπης.

Ξεφυλλίζοντας τα πρακτικά του Συλλόγου μας διαβάζω:

«Εν Αθήναις τη 2 Μαρτίου 1962, ημέρα Παρασκευή και ώρα 9 μ.μ. Φυσιογνήσιοι του Προέδρου της Προσ. Διοικούσης Επιτροπής συνήλθον εις σύσκεψιν τα μέλη της εν τω γραφείω του κ. Ι. Λαμπροβασίλη Κάνιγγος 32 Αθήνα, ίνα αποφασίσουν επί των κατωτέρω θεμάτων:

Ηλέγχθη η απαρτία υπό του κ. Προέδρου, παρευρέθησαν των κάτωθι:

Κύριοι Γ. Μπαρτζώκας, Ιωάννης Αναστασίου Αράπης, Ι. Λαμπροβασίλης, Λαμπρινή Γεωργίου, Ιωάννα Θεοχάρη, Κωνάνος, Μπαλάνος, απουσιάζοντος του κ. Κων/νου Φεύγα.

Θέματα: Γνωστοποίηση του Προέδρου εις τα μέλη περί της εκδόσεως και δημοσίευσης της αποφάσεως περί της ιδρύσεως του Σωματείου μας.

«Αδελφότητας Νησιτσιωτών 'Αραχθος, πρόταση του Γ. Γραμματέως κ. Ιωάννη Αράπη όπως προ της παρελεύσεως της προθεσμίας των ενδίκων μέσων διοργανώσουμε χοροεσπερίδα εις την οποίαν να κληθούν όλοντες οι συγχωριανοί, όπου εγένετο παμψηφεί δεκτή...».

Έγιναν οι εκλογές, εξελέγη ο πρώτος γενικός γραμματέας του Συλλόγου μας και μιες σήμερα από το τεύχος αυτό φύλλο που απευθύνεται σε συγχωριανούς και φίλους του συλλόγου μας, μετά 33 χρόνια νόσταλγικε ικανοποίηση που ε.ξελέγη Αντιδήμαρχος.

Πλούσια η δραστηριότητα του Γιάνη Αράπη τόσο στα κοινά, όσο και στο προοδευτικό κίνημα. Αγώνες πολλοί και σκληροί για δημοκρατία, ειρήνη και ελευθερία.

Γνωστοί οι αγώνες του στο Σύλλογο αλλά και στο Πέραμα.

Στην περίοδο 1943-1944 συμμετείχε στην Εθνική Αντίσταση ως ΕΠΟΝΙΤΗΣ.

Το 1957 ήταν γ. γραμματέας του Φοιτητικού Συλλόγου 'Αρτας με το σημερινό Πρόεδρο της Βουλής κ. Απόστολο Κακλαμάνη, συναγωνιστές.

Υπήρξε από τα ιδρυτικά μέλη της Πανσπουδαστικής.

Το 1960 ήταν μέλος του Φοιτητικού Συλλόγου Πειραιά.

Το 1962-1963 Πρόεδρος του Φυσιολατρικού Μορφωτικού Συλλόγου Νέων Περάματος.

Το 1964 εκλέγεται για πρώτη φορά δημοτικός σύμβουλος και εκδίδει την εφημερίδα «Περαμαϊκό Μέλλον», που την κατάσχει η χούντα το 1967.

Μετά τη μεταπολίτευση επανεκλέγεται για 3 τετράετες δημοτικούς σύμβουλος Περάματος.

Ενώ τα τελευταία οχτώ (8) χρόνια διετέλεσε Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου.

Ήταν από τους κύριους συντελεστές της δημιουργίας του Πνευματικού Κέντρου Περάματος, όπου διετέλεσε αντιπρόεδρος του. Από τα ιδρυτικά μέλη της «Σύγχρονης Πόλης» και διευθυντής και συνεκδότης της εφημερίδας σήμερα από το 1993 «Παρέμβαση στο Πέραμα».

Όμως, μπορεί να καταζώθηκε στο «ΠΕΡΑΜΑ», σαν πολίτης δεν έπαυε όμως ν' ασχολείται και με το σύλλογό μας, όπου άφησε στο πόδι του το νέο αίμα, την κόρη του Μαρία Αράπη, που είναι ταμίες στο Σύλλογό μας. Πάντα παρόν στις εκδηλώσεις μας, τόσο ο ίδιος όσο και οι υπόλοιποι Αραπαίοι.

Το Διοικητικό Συμβούλιο και η εφημερίδα μας του εύχονται συγχαρητήρια και καλό αγώνα στο έργο του.

Νιώθουμε υπερήφανοι, όταν οι πατριώτες μας και τα μέλη του Συλλόγου μας καταξιώνονται στην πολιτεία.

ΓΕΦΥΡΑ ΤΟΥ ΑΡΑΧΘΟΥ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου μας την Κυριακή 30 Απριλίου 1995 στην αίθουσα της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας Κλεισθένους 15, Αθήνα, πραγματοποιεί συγκέντρωση ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ για τη μη υλοποίηση του ονείρου των κατοίκων του Κεντρικού και των άλλων χωριών. Την κατασκευή μιας ΓΕΦΥΡΑΣ, που θα συνυμεύει την επικοινωνία με την πόλη της ΑΡΤΑΣ.

Στη συγκέντρωση αυτή θα κληθούν ο Νομάρχης και ο Δήμαρχος ΑΡΤΑΣ, ο Περιφερειάρχης Ηπείρου, οι βουλευτές του Νομού, εκπρόσωποι της Πανηπειρωτικής, της Ομοσπονδίας Τζουμέρκων, οι Πρόεδροι των Κοινοτήτων κι όλα τα μέλη των αδελφοτήτων και Συλλόγων της Περιοχής.

Το όλο θέμα θα το αναπτύξουν οι άξιοι μηχανικοί μας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο

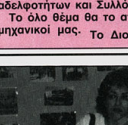

Ελένη Σφήκα
Δημοτική Σύμβουλος στο Δήμο Ζωγράφου μέλος της Διοίκησης του Πνευματικού Κέντρου και του Μουσείου Γουναρόπουλου

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΝΟΜΑΡΧΗ ΣΤΑ ΧΩΡΙΑ ΜΑΣ

Στις 10.12.94 ο Νομάρχης 'Αρτας κ. Χρήστος Παπαγεωργίουεπισκέφθηκε τις κοινότητες του Κεντρικού της Ανεμοράχης το Δίστρατο και την Κάτω Καλεντίνη.

Η επίσκεψη ήταν μια απλή γνωριμία για τις κοινότητες διότι τα καθηκοντά του αναλαμβάνει από την 1.1.1995. Στο Κοινοτικό γραφείο του Κεντρικού το κοινοτικό συμβούλιο του χωριού μας πρόβαλε ζωτικά προβλήματα του χωριού μας μαζί και το καυτό θέμα της γέφυρας του Αράχθου που θα ενώσει τα χωριά μας και θα καλυτερεύσει την επικοινωνία με την πόλη της 'Αρτας.

Απολογιστική Συνέλευση κόψιμο πίττας

Την 26 Φεβρουαρίου 1995 ημέρα Κυριακή 10 το πρωί θα γίνει η απολογιστική συνέλευση του Συλλόγου μας. Στη συνέχεια θα γίνει το κόψιμο της πίττας, θα υπάρχουν διάφορα εδέσματα και άφθονο τσίπουρο. Σας περιμένουμε.

Το Διοικητικό Συμβούλιο

Το Διοικητικό Συμβούλιο και η συντακτική επιτροπή του ΑΡΑΧΘΟΥ εύχονται στους φίλους και πατρώτες Χρόνια Πολλά και Ειρηνικό το 1995

Την εκδήλωση, από το Σύλλογό μας παρακολούθησαν η Καραγιάννη - Αράπη Βίκυ και ο Καμπής Κώστας. Όλες οι ομιλίες, ήταν εξαιρετικές, μια που μπορέσαμε να έχουμε την παραθέτουμε.

Η Βυζαντινή τέχνη στην Ήπειρο και η διαχρονική της εξέλιξη

Κυρίες και Κύριοι

Η Ήπειρος βρίσκεται στο Βά άκρο της Ελλάδος και αποτελεί ένα από τα απομακρισμένα σημεία της.

Η περιοχή είναι ορεινή και υπήρξε κατ' εξοχήν δύσβατη. Η γεωγραφική της όμως θέση πάνω στους θαλάσσιους και χερσαίους δρόμους που ένωναν τον Ελλαδικό χώρο με τη Δύση, έπαιξε σημαντικό ρόλο στην ιστορία του τόπου και διαμόρφωσε την πολιτιστική του ιδιαιτερότητα.

Πολιτιστικές Εκδηλώσεις με την φρονιάδα της Πολιτιστικής Ένωσης Ελληνίδων και της Εταιρίας Φίλων του Πολεμικού Μουσείου

Χορηγός: ΒΙ.Κ.Η. (Βιομηχανία Κρεάτων Ηπείρου)

Τη βυζαντινή εποχή, η Ήπειρος αποτελούσε ένα απομακρυσμένο τμήμα της βυζαντινής αυτοκρατορίας και για το λόγο αυτό οι πληροφορίες που υπάρχουν είναι αρκετά περιορισμένες. Η περιοχή άρχισε να παίζει σημαντικό ρόλο στην πολιτική κατάσταση της εποχής, μετά την κατάληψη της Κωνπολης από τους Σταυροφόρους.

Το 1204 μετά την άλωση της Κωνπολης, στα εδάφη της βυζαντινής αυτοκρατορίας ιδρύθηκαν διάφορα λατινικά και ελληνικά κράτη.

Ένα από τα ανεξάρτητα ελληνικά κράτη, υπήρξε και το κράτος της Ήπειρου, που είναι γνωστό ως Δεσποτάτο. Τα όρια του εκτείνονταν από την Ναύπακτο έως το Δυρράχιο, και παράλληλα περιελάμβανε περιοχές της Μακεδονίας και της Θεσσαλίας.

Το Δεσποτάτο της Ήπειρου είχε πρωτεύουσα την Άρτα και κυβερνήθηκε αρχικά από τους Κομνηνοδουκάδες συγγενείς της αυτοκρατορικής οικογένειας. Αργότερα, και συγκεκριμένα τον 14ο αι., ενα τμήμα των εδαφών του ανεξαρτοποιήθηκε και με πρωτεύουσα τα Ιωάννινα διετέλεσε υπό την εξουσία Σέρβων και Ιταλών ηγεμόνων. Η ανάπτυξη των τεχνών αποτελεί τον καλύτερο μάρτυρα της ακμής που γνώρισε η Ήπειρος την περίοδο αυτή. Τα βυζαντινά μνημεία που σώζονται στην Άρτα, αλλά και γύρω από αυτή, αποτελούν ένα μοναδικό σύνολο και κατέχουν σημαντική θέση στην βυζαντινή τέχνη.

Τα περισσότερα κτίσθηκαν από τους Κομνηνοδουκάδες ηγεμόνες, οι οποίοι διεκδόσησαν τις πόλεις της επικράτειας των με μεγαλόπρεπα οικοδομήματα, εκκλησίες και μοναστήρια. Το πιο γνωστό μνημείο της περιόδου και αναμφίβολα το πιο εντυπωσιακό, είναι η εκκλησία της Παναγίας της Παρηγορήτισσας που κτίσθηκε ανάμεσα στα 1282 με 1295, από το Νικηφόρο Κομνηνό Δούκα και τη σύζυγό του Άννα Παλαιολογίνα.

Η εκκλησία υπήρξε καθολικό μοναστηρίου, από το οποίο σώζονται σήμερα η Τράπεζα βήλο, το εσπατόριο της μονής καθώς και 16 κελιά.

Η Παρηγορήτισσα κτίσθηκε σ' ένα πρωτότυπο αρχιτεκτονικό σχέδιο το οποίο απ' όσο γνωρίζουμε δεν επαναλήφθηκε και το οποίο απηχεί Κωνσταντινουπολίτικες επιδρασεις.

Ονομαστό υπήρξε και το μοναστήρι της Κάτω Παναγιάς, που κτίσθηκε από τον Μιχαήλ Β΄ Κομνηνό δούκα και χρονολογείται τον 13ο αι.

Εκκλησίες όπως η Παναγία των Βλαχερνών στο ομώνυμο χωριό της Άρτας, είναι αποτέλεσμα της τεχνικής επιδεξιότητας των ανώνυμων Ηπειωτών μαστόρων, οι οποίοι προσπάθησαν να συνδυάσουν την τοπική αρχιτεκτονική παράδοση, με στοιχεία της αρχιτεκτονικής της Κωνσταντινουπολης καθώς και επιδράσεις που δέχθηκαν από τη Δύση.

Είναι γνωστό οι Ηπειώτες μαστόροι ήδη από τη βυζαντινή εποχή ταξίδευαν για εξεύρεση εργασίας σε περιοχές της Ελλάδος αλλά και της Βαλκανικής, όπου άφησαν μνημείο της τέχνης τους και απ' όπου αναμφίβολα δέχθηκαν επιδράσεις.

Το καλύτερο όμως παράδειγμα αποτελεί η εκκλησία του Αγ. Κλήμεντα στην Αχρίδα στην περιοχή των Σκοπίων. Η εκκλησία κτίσθηκε τον 13ο αι. από συνεργείο που ήρθε από την Άρτα και το οποίο λίγα χρόνια νωρίτερα, είχε κτίσει την Κόκκινη Εκκλησία κοντά στο Βελιγράδι.

Οι δύο εκκλησίες παρουσιάζουν πολλές ομοιότητες στον αρχιτεκτονικό τύπο και σε κατασκευαστικές λεπτομέρειες, ενώ παράλληλα διακρίνονται για την καταπληκτική τους τελειότητα, που οφείλεται στην επιδεξιότητα των Ηπειωτων μαστόρων. Η τεχνική αυτή επιδεξιότητα είναι το στοιχείο εκείνο, που θα κάνει τους Ηπειώτες μαστόρους ονομαστούς μεταγενέστερη κυρίως περίοδο. Τη μεταβυζαντινή εποχή και παρά την κατάληψη της Ηπείρου από τους Τούρκους, στην περιοχή κτίζονται μεγαλοπρεπωμοναστηριακά συγκροτήματα και εκκλησίες που διατηρούν τη βυζαντινή αρχιτεκτονική πολυμορφία.

Μοναστήρια όπως η μονή Πατελαρι στο Λιθίνο της Ζίτσας, η μονή Γηρομερίου κοντά στους Φιλιάτες Θεσπρωτίας, η Αγ. Παρασκευή στο Μονοδένδρι και ο Προφήτης Ηλίας αναμφισβολεια τέλεια στο περιβάλλον, είναι δημιουργίες μαστόρων που διέθεταν μια αξιοθαύμαστη προσαρμοστικότητα και παράλληλα μια χαρακτηριστική αμφιδεξιότητα.

Η Ηπειωτική αρχιτεκτονική έχει να επιδείξει επίσης σημαντικά μνημεία αστικής αρχιτεκτονικής, όπως είναι πολλά λαϊκά σπίτια, αλλά και αρχοντικά, από τα οποία ατυχώς ελάχιστα σώζονται έως τις μέρες μας.

Ένας άλλος τομέας στον οποίο η Ήπειρος γνώρισε σημαντική καλλιτεχνική ανάπτυξη, η βυζαντινή εποχή, είναι και ο χώρος της ζωγραφικής.

Από τον 13ο αι. σώζονται αρκετές τοιχογραφίες σε εκκλησίες της περιοχής, που προσφέρουν ικανές μαρτυρίες για το υψηλό επίπεδο της τέχνης.

Οι τοιχογραφίες που σώζονται στην Βλαχέρνα, στον Αγ. Βασίλειο της Άρτας, τα ψηφιδωτά της Παρηγορήτισσας φανερώνουν υψηλή καλλιτεχνική κίνηση στον τομέα της μνημειακής ζωγραφικής, ενώ παράλληλα προσφέρουν στοιχεία για την πνευματικότητα των ανθρώπων της εποχής.

Η ακμή που γνώρισε η ζωγραφική στην Ήπειρο τη βυζαντινή περίοδο επιτέλεσε τη βάση για την εξέλιξη που ακολούθησε τους επόμενους αιώνες. Σταθμός υπήρξε το 16ο αι. Την εποχή αυτή δημιουργήθηκε ένα νέο καλλιτεχνικό ρεύμα, που είναι γνωστό ως Ηπειωτική σχολή ζωγραφικής και το οποίο άσκησε επιδράσεις στη ζωγραφική και άλλων περιοχών της Βαλκάνιας.

Τα σημαντικότερα έργα αυτού του ρεύματος βρίσκονται στο Νησί της Λίμνης των Ιωαννίνων και είναι οι τοιχογραφίες του Αγ. Νικολάου των Φιλανθρώπινων και οι τοιχογραφίες του Αγ. Νικολάου Στραπηγοπούλου ή Ντίλιου.

Τον 17ο, 18ο αι. έχουμε περισσότερες πληροφορίες όχι μόνο για τη ζωγραφική, αλλά και για τους ίδιους τους ζωγράφους. Την εποχή αυτή πολλά χωριά της Ηπείρου, όπως το Καπεσοβο και τα Άνω Σουδενά Ζαγορίου, το Φαρσάλι Καστοριωχωρίων, οι Χιονάδες Κόνιτσας υπήρξαν πατρίδα πολλών ζωγράφων, που εργάζονταν οργανωμένοι σε ομάδες ή συνεργεία.

Οι πληροφορίες που έχουμε γι' αυτούς προέρχονται κυρίως από τις πολυάριθμες επιγραφές των εκκλησιών, που έγραν ζωγράφοι.

Ενδεκτικά αναφέρουμε τους Καπεσοβίτες ζωγράφους, οι οποίοι από το 1742 έως και το 1841, με βάση δύο επιγραφικές αγιογράφων, έκαναν τις τοιχογραφίες σε είκοσι χρονολογημένους ναούς της περιοχής των Ιωαννίνων, αλλά και στη Σάπτιστα της Μακεδονίας. Οκτώ ζωγράφοι από τους Καλαρρύτες ζωγράφισαν επίσης πολλές εκκλησίες και τοιχογραφίες στην περιοχή των Τζουμέρκων αλλά και της Κόκμπάσας, ανάμεσα στο 1714 έως και το 1808.

Οι Ηπειρώτες ζωγράφοι της εποχής αυτής διακρίνονται για ένα προσωπικό στυλ, που προέρχεται από την επίδραση της ζωγραφικής της Λεγόμενης Ηπειρωτικής σχολής του 16ου αι. Αργότερα επηρεάστηκαν από τα νέα ευρωπαϊκά ρεύματα, που έφτασαν σ' αυτούς μέσω των λογίων των Ιωαννίνων, αλλά και των πλουσίων ταξιδεμένων Ηπειρωτών. Τα ρεύματα αυτά έκαναν δειλά την εμφάνισή τους στους εκκλησιαστικούς χώρους κυριάρχησαν όμως στη διακόσμηση των αρχοντικών.

Είναι βέβαιο ότι πολλοί ζωγράφοι εργάσθηκαν σε ναούς, αλλά και σε αρχοντικά και κατέφερναν να ποσοτομόσουν τη ζωγραφική τους στο αντίστοιχο ύψος που επέβαλλε ο κάθε χώρος. Ανθέμια, ροκοκό διακοσμήσεις, τοπία είναι μερικά από τα θέματα που συναντάμε σε αρχοντικά του Ζαγοσίου, αλλά και άλλων περιοχών της Ηπείρου.

Η αρχιτεκτονικη αναπτύσσεται κατευθύνεται στο χώρο αυτό.

Τα Ηπειωτικά εργαστήρια δημιούργησαν αντικείμενα εφάμιλλα καλλιτεχνικά εργαστήρια ονομαστών κέντρων όπως η Κων/πολη.

Στα έργα τους περιλαμβάνονται εκκλησιαστικά αντικείμενα δηλ. δισκοπότηρα, λειψανοθήκες, οικιακά σκεύη, όπως λάμπες, δίσκους, τάσια αλλά και κοσμήματα και όπλα.

Οι Ηπειρώτες αργυροχρυσοχόοι ήταν γνωστοί ως χρυσικοί, αν και το κύριο υλικό, που επεξεργαζόνταν ήταν το ασήμι, ενώ παράλληλα δούλευαν και με χαλκό, μέταλλα όπως ο χαλκός και ο μπρούτζος.

Τα εργαστήρια των Ιωαννίνων διέθεταν επιδέξιους τεχνίτες στην επεξεργασία μετάλλων ήδη από τη βυζαντινή εποχή. Αντίκειμενα αργυροχρυσοχοΐας, που χρονολογούνται τον 14ο αι. και είναι έργα Γιαννιώτικων εργαστηρίων βρίσκονται σήμερα σε συλλογές των Μετεώρων και του Αγ. Όρους.

Το δοχείο που βλέπεται στη διαφάνεια υπήρξε δωρεά του Σέρβου ηγεμόνα των Ιωαννίνων Θωμά Πρελιούμποβιτς στο μοναστήρι της Θεοτόκου Γαβαλιώτισσας στα Βοδενά. Μετά την καταστροφή του μοναστηρίου γύρω στο 1395 το πολύτιμο σκεύη του ναού μεταφέρθηκαν στη Μονή Μεγίστης Λαύρας όπου βρίσκονται και σήμερα.

Δωρεά του Θωμά Πρελιούμποβιτς και της συζύγου του Μαρίας Αγγελίνας Δούκαινας υπήρξε επίσης η περίφημη λειψανοθήκη που βρίσκεται σήμερα σε μουσείο της Ιστανμπούλ πόλεως Guenca.

Πρόκειται για ένα αριστούργημα αργυροχρυσοχοΐας που συνδυάζει με ζωγραφική και πολύτιμους λίθους.

Οι παραγγελίες έργων υψηλής ποιότητας δημιούργησαν σημαντικό κίντρο για τα καλλιτεχνικά εργαστήρια των Ιωαννίνων τους 14ου αι. η ανάπτυξη των οποίων συνεχίσθηκε και τα μετέπειτα χρόνια. Οι πρώτες πληροφορίες για επώνυμους Ηπειρώτες χρυσοχόους γίνονται τον 17ο αι. και αναφέρονται στους Σουγδουηρίδες γνωστούς Γιαννιώτες τεχνίτες.

Τη μεγαλύτερη όμως

Συνέχεια στη σελ. 3

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

ΤΕΤΑΡΤΗ 14 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 7 μ.μ. ακριβώς

ΗΠΕΙΡΟΣ

Α΄ ΚΥΚΛΟΣ

ΠΑΡΑΔΟΣΗ... ΙΣΤΟΡΙΑ... ΛΑΪΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

- **ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ**
- **ΤΑΤΙΑΝΑ ΑΒΕΡΩΦ-ΙΩΑΝΝΟΥ** Πρόεδρος Ιδρύματος Ευάγγελου Αβέρωφ-Τοσίτσα: Παράδοση και Ζωή: Το παράδειγμα του Μετσόβου
- **ΒΑΡΒΑΡΑ ΠΑΠΑΛΟΠΟΥΛΟΥ** Αναπληρώτρια Υπουργείου Πολιτισμού: Η εξέλιξη της Βυζαντινής Τέχνης και η διαχρονική αξία της.
- **ΝΕΣΤΟΡΑΣ ΜΑΤΣΑΣ** Συγγραφέας-Σκηνοθέτης Ένας Ηπειρώτης Οδυσσέας: Το τραγούδι του Ξενιτεμού
- **ΜΑΡΙΑ ΜΗΛΙΓΚΟΥ-ΜΑΡΚΑΝΤΩΝΗ** Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αθηνών: Ο Λαϊκός Πολιτισμός της Βορείου Ηπείρου όπως διαγράφεται από τη νεότερη προφορική παράδοση.
- **ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ** του προέδρου της ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΚΩΣΤΑ ΑΛΕΞΙΟΥ
- **ΧΟΡΕΥΤΙΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΗΣ ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΕ ΧΟΡΟΥΣ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ**

ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΕΚΘΕΣΗΣ ΗΠΕΙΩΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΔΕΞΙΩΣΗ

ΠΕΜΠΤΗ 15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 7 μ.μ. ακριβώς

ΗΠΕΙΡΟΣ

Β΄ ΚΥΚΛΟΣ

ΑΓΩΝΕΣ... ΠΑΙΔΕΙΑ... ΠΡΟΣΦΟΡΑ

- **ΔΗΜ. ΓΛΑΡΟΣ** Πρύτανης Πανεπιστημίου Ιωαννίνων: Χειμερινιάδες
- **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΙΤΣΟΣ** Επίτιμος Γεν. Διευθυντής της Ζωοκομιάκης Παιδαγωγικής Ακαδημίας και Γενικός Γραμματέας της Ε.Η.Μ. Η Παιδεία στην Ήπειρο επί Τουρκοκρατίας.
- **ΚΩΣΤΑΣ Π. ΒΛΑΧΟΣ** Φιλόλογος, Έφορος του Πνευματικού Κέντρου της Εταιρείας Ηπειρωτικών Μελετών: Το φαινόμενο της Ηπειρωτικής Ευπολίας.
- **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΚΟΥΤΕΛΗΣ** Αντιπέραρχος ε.α.: Μια άγνωστη προσωπική σελίδα από τη δράση της αεροπορίας μας στην Ήπειρο.
- **ΝΙΝΑ ΓΟΥΔΕΛΗ** Δημοσιογράφος Αγώνες της Ηπείρου
- **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΑΣΙΛΑΤΟΣ** Συγγραφέας - Διοικήτρος, Πρόεδρος της Εταιρείας των Φίλων του Πολεμικού Μουσείου. Η αισθητική των όπλων της Ηπείρου.
- **ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ** του Προέδρου της ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ Θ. ΙΩΑΝΝΟΥ
- **ΧΟΡΕΥΤΙΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ «ΤΟ ΚΟΥΓΚΙ» ΣΕ ΧΟΡΟΥΣ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ**

ΔΕΞΙΩΣΗ

ΚΡΑΥΓΗ ΑΠΕΛΠΙΣΙΑΣ

ΣΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ ΜΑΣ ΑΠΟΚΑΛΟΥΝ ΕΛΛΗΝΕΣ,

ερχόμαστε εδώ στην Ελλάδα μας αποκαλούν Αλβανούς: Εμείς, τελικά, τι πρέπει να λέμε ότι είμαστε;

HAMONTD
Καθηγητής Πανεπ. Αγγλίας
Ομχάρδης .

Ήταν ορειβάτης και επειδή το βουνό της Ηπείρου είναι η Ελβετία της Ελλάδας, το 1930 περιδιάβηκε την Ήπειρο και εντυπωσιάστηκε από τα Αρχαιολογικά ενιχήματα στην περιοχή, δ που άρχισε να συλλέγει τεσμηριωμένες πληροφορίες, δ που μετά 30 χρόνων δημοσιεύει το 1967 το βιβλίο του «ΗΠΕΙΡΟΣ».

Στο βιβλίο αυτό διαφαίνεται ότι 2 έθνη ανδρειωμένα έχουνε τη 2η χιλιετηρίδα π.Χ. προς την περιοχή της Ηπείρου.

Το ένα εγκαταστάθηκε Αλβανία, Β.Η και το δεύτερο στην περιοχή της Βοννίας.

Οι Αριστοκράτες έμεναν σε πύργους. Οι πρώτοι Έλληνες ήλθαν στις Μυκήνες το 1683, π.χ. Ελληνόφωνοι.

Από το βόρειο μέρος της Ηπείρου μέχρι τις Μυκήνες στην Πελοπόννησο κατοικούσαν Ελληνόφωνοι, όπου πρόκειται για ενιαία φυλή.

Ο χαρακτήρας αναφέρει στα Ελληνικά του, ότι το λίκνο των Ελλήνων ήταν η Δωδώνη, όπου κατοικούσαν οι αρχαίοι Έλληνες (το ό είναι η δασεία του Ελλοί), ο Θουκυδίδης αναφέρει ότι ο Αχιλλέας ήταν από τη Δωδώνη.

Σ' αυτό το επιστημονικό τεκμηριωμένο βιβλίο του Η.Ε. «Ηπειρος», αναφέρει και τους μύθους και επιστημονική υπευθυνότητα ότι αυτά τα κείμενα από τους Αρχαίους.

Η καθηγήτρια Φανούρα Παπαζώλιου, σύζυγος του Βυζαντινολόγου Ρουμάνου Οστρόζκυ, λέει με χαρτιά της ότι είναι το βιβλίο του κ. Harnont το πιο σοαφή και τεκμηριωμένο βιβλίο, όπου αποδείχτεται την ελληνικότητα της Β. Ηπείρου.

Είναι ενιαία και αρογής από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Το ότι πάρα πολλοί Αλβανοί λένε ότι είναι Έλληνες, όπως αυτοί που καταυούν στην Κορυτσά και στη Χειμάρρα, αυτό εξηγείται από το γεγονός ότι η ελληνική γλώσσα εδιδάσκετο σε 99 χωριά της Β. Ηπείρου, όμως τα καθεστώτα του Ζώγου και του Έμβερ Χότζα απορόσισαν και κλείσαν τα δημοτικά σχολεία στη Χειμάρρα, αυτό εξηγείται από το γεγονός ότι η Βοννίας, από

Η ΓΥΝΑΙΚΑ-ΔΑΣΚΑΛΑ ΑΝΑ ΤΟΥΣ ΑΙΩΝΕΣ

Η γυναικεία παρουσία από την Αρχαιότητα μέχρι σήμερα στο κοινωνικό και τον πολιτικό και πνευματικό κόσμο είναι σχεδόν ανύπαρκτη. Αρκεί στην αρχαιότητα δεν ήταν άξια ούτε τα παιδιά της να διακριθούν γιατί και εί-χαν ανδρες παιδαγωγούς.

Δεν επέρασαν στις γυναίκες να γυμνάζονται κι όλοι γνωρίζουμε τι έγινε με την Καλλιπάτειρα που τρίχες κρυφά στους Ολυμπιακούς αγώνες.

Κι αν γνωρίζουμε ορισμένες γυναίκες, αυτές ανήκουν στην άρχουσα τάξη. Εάν έμεινε η Σαπφώ η ποιήτρια και η Λαίς της Κορίνθου και η Ασπασία του Περικλή και τι μ' αυτό;

Οι άλλες οι ανώνυμες, οι κοινές, οι απλές γυναίκες τι άραγε έκαναν;

Ασχολούνταν με τον αργαλειό, με τις δουλειές του σπιτιού, με το νοικοκυριό. Δεν υπάρχουν μαρτυρίες, αλλά ανέλυμε λόγες πληροφορίες ακόμα από τους λόγιους άνδρες. Στη συνέχεια, στην Εποχή του Βυζαντίου, τα χρόνια αυτά ποσες επώνυμες γναίκωνες; Την Κασσιανή, τη Θεοδώρα κι άλλες;

Οπότε ερχόμαστε το 1589 τα χρόνια της Τουρκοκρατίας να γνωρίσουμε μια προσωπικότητα, τη Φιλοθέη Βενιζέλου κι αυτή όχι για την παιδεία της και τη μορφωμένη της, αλλά για το έργο της που προσέφερε στην εκκλησία.

Είναι αυτή που ίφτιαξε το πρώτο σχολειό στη μονή σας παρθεναγωγείο, όπου πάνω δάσκαλεία θήλεων μόνο και πήγαιναν εκεί στη μονή τα κορίτσια των πλουσίων και μάθαιναν γραφή - ανάγνωση - αριθμητική - φυσική - ιστορία, δηλ. ότι απαιτούσαν στα κορίτσια να μορφωνονται και από τότε ήσι καλόγριες!, όπως λεν σήμερα, διαπαιδαγωγούσαν κορίτσια, που θα γαλουχούσαν τους σαλιδωμένους νέους, που θα αγωνιζόταν αργότερα για την ελευθερία τους.

Ο Νεόφυτος Βάμβας τον 17ο αιώνα αναφέρει για τις Κυδωνίες της Μικράς Ασίας, για μια νέα παιδαγωγό, την Ευανθία Καΐρη.

Η Ευανθία Καΐρη ξετυλίγει την παιδεία στη Μ. Ασία σαν ένα καινούργιο Μίτο της Αριάνδνες, όπου θα φτάσει τον 19ο αι. στον Βενιζέλο, τον Σκυλίτση, τον Κυπριανού και όπου ο Κοραής θα γράψει λίγο πριν πεθάνει στη Γαλλία, τον Απρίλη του 1833: «Απειθήνους πλέον ευχαριστημένος, αφού πλέα ότι η παιδεία μας προχωρεί και σ' αυτάς τας γυναίκας».

Τ. 1821 η Καΐρη, η Αιμιλία Υψηλάντη, η Σιμωνίδου, Μουρούζη και άλλες πατριωτικές γυναίκες τραν ενήμερες για τη Φιλική Εταιρία, αλλά δεν μπορησαν να μυηθούν γυναίκες.

Το 1821, που οι Κυδωνιές της Μ. Ασίας ξεθεμελιώνονται από Τούρκους, η Καΐρη θα έρθει στην Άνδρο, όπου θα συνεχίσει το έργο της.

Βρίσκεται τα πρώτα γυναικεία σχολειά στην Ερμούπολη της Σύρου, στο Ναυπλιο, στην Αίγινα, στην Αθήνα.

Όμως, δεν είναι δυνατόν οι γυναίκες εκπαιδευτικά να μπορέσουν ν' ορθώσουν τα ανάστημά τους στην ανθρωκρατούμενη κοινωνία.

Όταν διορίστηκε μια δασκάλα στα Κύπρια, τη λιθοβόλησαν. Ποιος; Οι άλλες γυναίκες και οι άνδρες και την κακολουθούσαν πλήθος ύβριες από πίσω.

Πολύ σκληρό το έργο των πρώτων γυναικειων εκπαιδευτικών.

Όμως, έαν αυτά γίνονται στα Κύπρια και στην Ελλάδα, δεν γίνεται το ίδιο και στην Κύπρο με την αρξή της «Εβραϊτις Κυρίκης», που θα της επιφυλαχτεί μια θερμή υποδοχή, αφού είχε τυχοκολογήσει σε όλα τα κεντρικά σημεία του νησιού και στις εκκλησίες η ομιλία με την πρόσκλυση για υποδοχή.

Το 1834 ψηφίζεται απ' τη Βουλή των Ελλήνων νόμος, όπου απαγορευει τη μετεκπαίδευση των κοριτσιών. Μόνο άνδρες μετεκπαιδεύονται. Όμως, κατορθώνουν στην Αθήνα να περάσουν νόμο τα ιδιωτικά σχολειά, να έχουν το δικαίωμα να δουλεύουν γυναίκες και να μετεκπαιδεύονται. Αυτό το πρώτο σχολειό ήταν «Το Αρσάκειο». Την ίδια τακτική ακολουθούν και τα ιδιωτικά της Αρχαίας Λυκαονίας, της Ανδρανοπόλεως, Φιλιππουπόλεως κι άλλων σχολειων στον Πόντο.

Έτσι ιδρύεται η σχολή Ηλ στην Ερμούπολη και το Φιλεκπαιδευτικό Ίδρυμα του Αρσάκη.

Ο Σπυρίδων Λάμπρος αναφέρει ότι οι δασκάλες Σύγχρονα κριτσόπουλα, όπου πήγαιναν για εργασία στα πολύ απομακρυσμένα ορεινά χωριά, αντιμετωπίζαν την αφαλέρκεια και την πληρωφορία και αγράμματη κοινωνία της επαρχίας και καθώς ήταν ανοχύκοι χτυπόνων κι όλας τις γυναίκες.

Το 1872 η Μαρία Μωραΐτίνη, που διορίζεται στα Κυδωνια, διώχνεται γυρίτα υπό βροχή ξύλων και πέτρων.

Το 1888 στη Σκόπελο, όπου ο Γραμματέας ενημερώνει τον Πρόεδρο του δημοσιου σχολειου για μια δασκάλα ότι απειλήθη ότι ήτανε παντρεμένη και γι' αυτό δημιουργήθηκε σκάνδαλο. Ούτε να παντρευτούν δεν μπορούσαν οι γυναίκες εκπαιδευτικοί.

Κάποτε πρέπει να γραφεί το μαρτυρολόγιο αυτων των ανωνύμων γυναικων δασκαλισσων. Εσωτ, την κάψαν ζωντανήν, την άλλη την εκαποτίσαν, η άλλη δεν γύρισε από την εξορία, ούτε ένα μνήμα να θυμίζει τον αγώνα τους, τα δάκρυα χρονια της ανθρωκρατίας.

Το 1890 φαίνεται μια αχή ελπίδα στον ορίζοντα. Η Μακεδόνισσα Ιωάννα Στεργιοπούλη εισήλθε στην Ακαδημία Αθηνών.

Το 1914 κάνει την είσοδό της στη Νομική της Αθήνας μια γυναίκα!

Όμως, και εδν τελειώσει τη Νομική δεν έχει δικαίωμα να κάνει ακόμη τις πρακτικές της.

Μόλις το 1925, μετά 10 χρόνια, θα κατορθώσει η γυναίκα να πάρει άδεια άσκησης επαγγέλματος του δικηγόρου.

Βλέπουμε ότι ο μακρύς και επίπονος δρόμος που άνοιξεν οι δασκάλες έναν αιώνα πριν έστειρε καρπούς.

Όμως, τι σημαινει έγκυρα για τους δασκάλους όλα αυτά; Τι σημαίνει έγκυρο το ονόματα; Σημαινία έχουν τα πρόσωπα των παιδιων που σε βλέπουν με τα αθώα ματάκια τους και σου χαμογελούν. Αυτή είναι η Νίκη!

Αυτές οι γυναίκες, που ξεκίνησαν έναν τέτοιο αγώνα, είμαστε εμείς σήμερα, ατενίζοντας στα παραθύρα τα σπασημένα αγάμματα, τα κλαμμένα μάτια, τα φρισμένα πλέμματα, λέμε ότι ο κόσμος τελικά έτσούτος ο κόσμος τελικά έτσούτος ο κόσμος τελικά έτσούτος

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις

— Η Χριστίνα Γ. Μπάμπλη στις 30.12.94 γέννησε κοριτσάκι.

Ευχή του Αράχθου να τους ζήσει.

— Η Στέλλα και ο Γιάννης Ανδρέα Αντωνίου στις 10.11.94 απέκτησαν κορίτσι. Να τους ζήσει.

Αρραβώνες

— Έγιναν οι αρραβώνες της κόρης του Δημητρίου Κ. Καλιακάτσου, της Αικατερίνης και του Μιχάλη Νεαρχάκου.

— Έγιναν οι αρραβώνες του συγχωριανού μας Απόστολου Θ. Καλιακάτσου με τη Βασιλική Κοντοκώστα από το Αγρίνιο.

Γάμοι

— Στις 5.11.94 στον Άγιο Θεράποντα Ζωγράφου παντρεύτηκε η Μαρία Χριστοναστή με τον συγχωριανό μας Διονύση Δ. Μπαρτζιάκα.

— Στις 12.11.94 στην εκκλησία Ευρόδου της Θεοτόκου Μητρόπολη Άρτας παντρεύτηκε η Βένη Β. Κατσανά με το συγχωριανό μας Χρήστο Κ. Τζιτζή.

— Στις 29.10.94 στην εκκλησία Αγία Τριάδα Σουμέλα Ροδαυγής παντρεύτηκε η Βούλα Φαν. Μιχαλοπούλου με το Νίκο Παπαγεωργίου.

— Στις 11 Φεβρουαρίου 1995 μέρα Σάββατο και ώρα 6.45 μ.μ. θα γίνει ο γάμος της Νότας Σ. Κίκερη με το συγχωριανό μας Νικόλαο Ναπ. Καλιακάτσου στον Ιερό Ναό Ευαγγελίστριας Περιστερίου. Θα χαρούμε πολύ να δούμε στο γάμο μας και τους συγχωριανούς που εμείς δεν καλέσαμε επίσημα.

Κώστας-Νότα

Νοσοκομεία

— Στο νοσοκομείο Άγιος Σάββας νοσηλεύτηκε ο συγχωριανός μας Ιωάννης Δήμος.

— Στην ιδιωτική κλινική Αθηνά νοσηλεύθηκε ο συγχωριανός μας Γιώργος Ι. Καλιακάτσος.

— Στο Γενικό Κρατικό Νοσοκομείο νοσηλεύτηκε η συγχωριανή μας Γεωργία Θ. Παπά.

— Στο νοσοκομείο της Άρτας νοσηλεύτηκε η συγχωριανή μας Βαΐτσα Β. Καλιακάτσου.

Θάνατοι

— Στις 26.12.94 πέθανε και κηδεύτηκε στο νεκροταφείο των Νταζιάων η συγχωριανή μας Βασιλική Β. Καλιακάτσου 95 χρονών. Η Βασιλική Καλιακάτσου ήταν κι αυτή μια μάνα που είχε την "στύψη" να χάσει τον αείμνηστο σύζυγο της Βασίλη Καλιακάτσο στα δύσκολα χρόνια για τη χώρα. Ήταν η μόνη που δούλεψε σκληρά, νίκησε την ορφάνια. Στέκεται το παράδειγμα που άφησε στηζωή εξ (6) αγόρια και τέσσερα (4) κορίτσια σε καλή μοίρα.

— Στις 4.1.1995 πέθανε και κηδεύτηκε στο νεκροταφείο των Νταζιάων η συγχωριανή μας Παναγιώ Ν. Καλιακάτσου 82 χρονών. Η Παναγιώ Καλιακάτσου ήταν η μάνα που δούλεψε σκληρά μαζί με τον σύζυγό της στη ζωή και με περίσσιαπτηρήσεια μεγάλωσε πέντε (5) παιδιά.

— Πέθανε και κηδεύτηκε στην Ανεμοράχη ο συμπατριώτης μας Τηλέμαχος Τριανταφύλλου, 54 χρόνων.

— Στις 12.10.94 πέθανε και κηδεύτηκε στο Θεοδώρειο η Βασιλική Στ. Σκουτέλα 95 χρόνων, μητέρα του συνεργάτη του Αράχθου Πέτρου Σκουτέλα και γιαγιά του Βασίλη Παπά.

— Στις 27.10.94 πέθανε και κηδεύτηκε στην Άρτα η Δημητρούλα Γ. Μπατσή 83 χρόνων. Ήταν η κόρη του αειμνήστου Γεωργίου Καλιακάτσου μαι τα πρώτα της τα μπουκάλι με το τσίπουρο.

— Στις 8.11.94 κηδεύτηκε στο νεκροταφείο "Άρτας ο συγχωρεμένος μας Σπύρος Χ. Σπύρου, που δολοφονήθηκε από το μανιακό δολοφόνο στα δικαστήρια στα Γιάννενα.

Σπύρος Χ. Σπύρου, Αντιεισαγγελέας, 37 χρόνων, επίσης στο δρόμο χωρίς γυρισμό, αξέχαστε συμπατριώτη μας, σε μας έλειψε ο κλήρος να σου απευθύνουμε αυτά τα λίγα λόγια για σε θεωρήσουμε λίγα λουλούδια στο νωπό τάφο σου. Υπήρξες αφοσιωμένος σε έννοιες στο έργο για τη ζωή, με συμπεριφορά και δραστηριότητα. Η θλίψη μας για το θάνατό του είναι βαθύτατη και αξέχαστη για όλους τους Κεντρικιώτες και το Δ.Σ. του Αράχθου.

— Στις 30.11.94 πέθανε η συγχωριανή μας Βασιλική Γεωργίου 74 χρόνων. Η κηδεία έγινε στην ιδιαίτερη πατρίδα στη Μηλιά την 1.12.94. Ήταν αδελφή των αδελφών Ζώη και της Παναγίως Τσιάντου.

Μνημόσυνα

— Στον Άγιο Κων/νο στο Κρυονέρι στις 30.10.94 έγινε το 40ήμερο μνημόσυνο υπέρ αναπαύσεως της ψυχής της Παρασκευής Στ. Σπύρου.

— Στις 4.12.94 στον Άγιο Κων/νο και Ελένης στου Ζωγράφου έγινε το μνημόσυνο ενός χρόνου από το θάνατό της, υπέρ αναπαύσεως της ψυχής, της Ευαγγελίας Ν. Καλιακάτσου.

Ο σύζυγος Νίκος, τα παιδιά και τα εγγόνια προσφέρουν στο Σύλλογο Αράχθο 15.000 χιλιάδες δρχ. εις μνήμη της αξιολάτρευτης συζύγου, μητέρας και γιαγιάς Ευαγγελίας. Ακόμη ευχαριστούμε όλους θερμά τους ανθρώπους που παρευρέθησαν στο ετήσιο μνημόσυνο.

Στο συγχαρητικό μας Νίκο Γ. Καλιακάτσο, στα παιδιά και τα εγγόνια του, ευχή μας είναι πάντα να τη θυμώμαστε και τους ευχαριστούμε για την ενίσχυση του Αράχθου.

— Στις 11.12.94 στο νεκροταφείο της Άρτας έγινε το 40ήμερο μνημόσυνο υπέρ αναπαύσεως της ψυχής του συγχωριανού μας και όλως δολοφονημένου Αντιεισαγγελέα Σπύρο Χ. Σπύρου.

Στις 18.12.94 στον Ιερό Ναό Αναλήψεως στη Βρόλιγα έγινε το μνημόσυνο ενός χρόνου από το θάνατό του, υπέρ αναπαύσεως της ψυχής του αξέχαστου Δημήτρη Παπαγιάννου.

Στη σύζυγο Κατίνα, τα παιδιά και τα εγγόνια η αγυρή μας πάντα να τον θυμόμαστε και ευχαριστούμε για την ενίσχυση του Αράχθου.

— Στις 8.1.1995 στην Αγία Βαρβάρα Ροδαυγής έγινε το τρισμηνιαίο μνημόσυνο ενός χρόνου από το θάνατό του, υπέρ αναπαύσεως της ψυχής του αξέχαστου Παναγιώτη Ν. Καλιακάτσου.

Στη σύζυγο Κατίνα, τα παιδιά και τα εγγόνια η αγυρή μας πάντα να τον θυμόμαστε και ευχαριστούμε για την ενίσχυση του Αράχθου.

— Στις 8.1.1995 στην Αγία Βαρβάρα Ροδαυγής έγινε το τρισμηνιαίο μνημόσυνο ενός χρόνου από το θάνατό του, υπέρ αναπαύσεως της ψυχής του αξέχαστου Παναγιώτη Ν. Καλιακάτσου.

Η σύζυγος Αρχόντω, τα παιδιά Κώστας και Σοφία προσφέρουν στο Σύλλογο Άραχθο 5.000 χιλιάδες δρχ. στη μνήμη του συζύγου, πατέρα και παππού Βασίλη Μπάμπλη.

Στη σύζυγο Αρχόντω, τα παιδιά, εγγόνια και δισέγγονα η αγυρή μας πάντα να τον θυμόμαστε και ευχαριστούμε για την ενίσχυση του Αράχθου.

— Στις 7.1.1995 στην Άγια Βασιλέα στο Ρίζιανι έγινε το μνημόσυνο ενός χρόνου από το θάνατό της, υπέρ αναπαύσεως της ψυχής της, της αξέχαστης Ολυμπίας Ναπ. Καλιακάτσου.

Την Κυριακή 15 Ιανουαρίου '95 έγινε στον Άγιο Κων/νο στο Κρυονέρι το τρισμηνιαίο μνημόσυνο της αξέχαστης Βικτωρίας Σ. Σφήκα. Παρευρέθησαν πολλοί συγγενείς από την Αθήνα και Άρτα.

Εκει χηλά στο νεκροταφείο Ζωγράφου εγένετο στις 4.12.94 και ώρα 11.30 το ετήσιο αρχιερατικό μνημόσυνο του Βαγγέλως Ν. Καλιακάτσου. Μαζευτήκαμε εμείς οι συγγενείς, οι φίλοι, οι χωριανοί της, στο μνήμα της και κάναμε τη δέηση προς τον Κύριον, όπως παν πλημμελήμα ακούσιον ή εκούσιον συγχώρησαν αυτής και κατάταξη αυτήν εν σκηναίς δικαίων.

Αιωνία σου η μνήμη αδελλάτρευτη Βαγγελώ μας, εμείς θα σε θυμόμαστε πάντα.

Τάκης Ζαχαρής

Πέρασαν κι όλας 4 χρόνια που έφυγε από κοντά μας η Πηγκω Π. Ζαχαρή απ' τις 23 Νοεμβρίου 1990. Στις 25 Νοεμβρίου 1994 εγένετο εις Μονή Χρυσοβαλάντου μνημόσυνον-δέησις 4ετες υπέρ αναπαύσεως της ψυχής της αεβαστής και αγαπημένης μου μανούλας Πηνελόπης.

Τάκης Ζαχαρής

Συνδρομές

	Δρχ
Μπάμπλης Θεοφάνης	1.500
Ραχώτης Βασίλης	1.000
Καλιακάτσος Κ. Γιάν. Άρτα	3.000
Μπούσιουλη Γ. Νούλα	3.000
Δήμος Δημήτρης	3.000
Μαργώνης Μ. Νίκος	5.000
Τζήσιον Μιχάλης	5.000
Καλιακάτσος Γ. Κώστας	5.000
Λαμπρόπαιδης Γ. Γιάννης	5.000
Μπαρτζιάκας Κ. Γιώργος	5.000
Κολιός Χαρίλ. Φώτιμαδα	5.000
Γκαγκένα Θ. Βασιλική	2.000
Υδρογείος Δημήτρης	3.000
Μιχαλόπουλος Χρήστος	3.000
Ανώνυμος	2.000
Καλιακάτσος Χρ. Δημ. Ιλίτσα	1.000
Καλιακάτσος Αλ. Γιώργος	3.000
Καλιακάτσος Γ. Νίκος	15.000
Βασιλείου Λ. Νίκος	5.000
Παπαγιάννου Δ. Κατίνα	10.000
Αράπης Σωκράτης	1.000
Μπάμπλης Β. Κώστας	5.000
Μπάμπλη Β. Αρχόντω	2.500
Ραχώτης Γ. Αρίστ.	2.000
Θεοχάρης Γιάννης	3.000
Μάρης Δημήτρης Ροδαυγή	2.000
Αράπη Γιαννούλα	5.000
Καλιακάτσος Αγ. Κων.	5.000
Κοντός Θώτης Κέρκυρα	2.000
Ζαρίφη Ευφροσύνη	2.000
Αράπης Σωκράτης	1.000
Φεύγος Γεώργ. Άρτα	2.000
Ζαρίφη Ελένη	5.000
Καλιακάτσος Θ. Γιάννης	1.000
Αναγνωστάκης Δήμ. Θεσ/κη	2.000
Μάρης Ανέστης	5.000
Σίμρος Γεώρ. Ροδαυγή	2.000
Κολιοπάνος Θόδωρος	5.000
Βουλευτής Άρτος	
(ανον. ενίσχυση)	10.000
Βάβλας Γιάννης	5.000
Ζέρβας Γιάννης	2.000
Αντωνίου Ε. Ανδρέας	2.000
Κεχαΐδου Αντωνία	2.000
Μάνος Ε. Βασίλειος	2.000
Ιπαδιανίτης Χρήστος	1.500
Μάρης Ανδρόνικος	3.000
Ράπτης Χρήστος	2.000
Νατσούλη Π. Ρακοπούλου	
(ονον. ενίσχυση)	10.000
Σκαμπαβή Αθανασία	1.000
Κωνσταντάκης Γ. Χρήστος	
τέως Προέδρος Αδ. Άρτας	5.000
Καλιακάτσος Χρ. Γιάννης	2.000
Κωνσταντάκης Γ. Κώστας	500
Κωνσταντάκης Γ. Παύλος	5.000
Ρακοπούλου Γ. Θεοδώρα	2.000
Ρακοπούλος Γ. Κώστας	
και Τασούλα	3.000
Καζάκος Σ. Αθανάσιος	1.000
Γκαγένα Θεόδωρος	1.000
Ζαρίφας Σωκράτης	2.000
Παπαδημητρίου-	
Κολημενάκη Ντίνα	2.000
Μάνος Αναστάσιος	1.000
Πρόνιο Χρυσάνθη	1.000
Μπαλαούρας Κ. Αλέκος	4.000
Παπαγκολάκη Νικολέτα	1.000
Κοντός Κ. Βασίλης	1.000
Οικονόμου Παναγιώτης	3.000
Νταλίας Χρήστος	5.000
Μπάμπλης Γ. Βασίλειος	2.000
Λίτος Κων/νος	1.000
Μπαρτζιάκας Γ. Ανδρέας	2.000
Ιωαννοδούκου Θηρα	2.000
Οικονόμου Π. Γιάννης	5.000
Μπαλάφα Γιαννούλα	5.000
Μιχάλης Δημοσθένης	2.000
Κούβαλα-Μυζάλη Κασιανή	1.000
Πέπα-Μυζάλη Ντίνα	1.000
Καλιακάτσος Δ. Νίλιος στη	
μνήμη γαμβρός Βασίλιος	3.000
Μπαλή Μαρία	1.000

Διόρθωση προηγούμενου φύλλου λαμπράκης Δημήτρης USA δρχ. 50.000 αρθόν δρχ. 5.000.

ΑΡΑΧΘΟΙΝΑ

Διαβάζοντας τα πρωτοσέλιδα από ορισμένες εφημερίδες των Αδελφοτήτων και συλλόγων βλέπουμε τις επιτυχίες και τις αποτυχίες.

Συγκεκριμένα η εφημερίδα το Κομπότι στα πρωτοσέλιδα γράφει η Κοινότητα μας μαζί με τις Κοινότητες Λιμήνης και Σελλάδων αποτελούσε μέχρι πρότινος έναν από τους αναπτυξιακούς συνδέσμους του Νομού Άρτας. Στην προστάθειά τους για την ενοποίηση των κοινοτήτων δεν τα κατάφεραν για την ώρα. Ας προσπαθήσουν να βρουν λύσεις να ενωθεί για το καλό τους.

ΤΑ ΘΕΟΔΩΡΙΑΝΑ

Με πνεύμα ομόνοιας και ενότητας μακρύ από προσωπικές σκοπιμότητες ή κομματικές, συνεργασία με συνέπεια. Με χαρά βλέπουμε την πλήρη ενημέρωση και τα ευχαριστήσια από την κοινοτική αρχή του χωριού τους επίσης και την ιστορία τους.

Στις 5 Φεβρουαρίου χορεύουν τα Θεοδώριανα στο Διογένης Πλάζα στην προσιτή τιμή των 7.000 δρχ. το άτομο. Έναρξη προγράμματος 9.30 μ.μ.

Το Δίστρατο

Το Δίστρατο κάνει τον αποκριάτικο χορό του την Κυριακή 22.1.95 στις 12 το μεσημέρι στη Χασά, κέντρο ΧΡΥΣΟ ΒΑΡΕΙ, Λ. Φυλής 3 τηλ. 2411139.

ΣΚΟΥΠΑ

Με πλούσια δράση και ενημέρωση βλέπουμε την Σκουπιώτικη Κοινοτική Αρχή και τα ευχαριστήρια του προέδρου και των αποστολέων συμβούλου Στεφάνο Τζαρή. Απ' τη μεριά μας τους συγχαίρουμε.

Στις 18 Μαρτίου στο Συνεδριακό θα χορέψουν οι Σκουπιώτες. Η τιμή πρόσκλησης ορίζεται στις 3.000 δρχ.

Το Συντριβάνι βρίσκεται στα Πολύγωνα στην οδό Μητροπετρόφα 25 τηλ. 6420552.

Η ΡΟΔΑΥΓΗ

Στα πρωτοσέλιδα της Ροδαυγής διαβάσαμε την πλήρη ενημέρωση και συνεργασία των νεοεκλεγέντων Κοινοτικη Αρχή του χωριού τους.

Στις 19 Φεβρουαρίου χορεύουν οι Ροδαυγιώτες στο κοσμικό κέντρο της Μελωδία κοντά στην πλατεία των Αγίων Αναργύρων τηλ. 2619643. Έναρξη προγράμματος 12 π.μ.

ΔΩΡΕΑ

Ο συγχωριανός μας Λάμπρος Χρ. Καλιακάτσος πρόσφερε κάποια σημαντική δωρεά στον Ιερό Ναό των Αγίων Αποστόλων στο Βαθύκαμπο Κεντρικού. Παρακαλούμε το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο να μας ενημερώσει για το ποσό της δαπάνης προκειμένου να τιμήσουμε τον ευχγάριστο μας για τη δωρεά.

Το Δ.Σ. του 'Αραχθου

Νέα γαλακτοκομική επένδυση στην Ήπειρο

Μια νέα γαλακτοκομική μονάδα, η «**Ήπειρος ΑΕΒΕ**», εγκαινιάσθηκε στις 26 Νοεμβρίου, στο χωριό Λαμπάτσος Άρτας, από τον υπουργό Βιομηχανίας **Χρήστο Ρουσόπουλο**.

«Η Ήπειρος ΑΕΒΕ» είναι ένα νέο σύγχρονο βιομηχανικό συγκρότημα παραγωγής γνήσιας ελληνικής παραδοσιακής φέτας.

Μια ομάδα Ελλήνων επιχειρηματιών πέτυχε σε 6 μόνο μήνες, να πραγματοποιήσει μια από τις μεγαλύτερες επενδύσεις αξίας πάνω από 2 δισ. δρχ. στην καρδιά της Ηπείρου. Η επιλογή της τοποθεσίας για την εγκατάσταση του εργοστασίου έγινε λόγω της ανεπτυγμένης κτηνοτροφίας της περιοχής και ιδιαίτερα αυτής των αιγών. Παραλλήλα, λόγω της συμβολής της στην οικονομική ανάπτυξη και αναβάθμιση της περιοχής βρήκε πολύ θετική ανταπόκριση και υποστήριξη απ' όλο το τοπικό περιβάλλον.

Το εργοστάσιο σχεδιάστηκε από ειδικό Δανό αρχιτέκτονα και ο βασικός μηχανολογικός εξοπλισμός εισήχθη από τη Γερμανία και την Ιταλία. Έχει δυναμικότητα επεξεργασίας ένω τον 12.000 τόνων γάλακτος τον πρώτο χρόνο.

Στις σύγχρονες εγκαταστάσεις του προσωπικά συσπαρά οι προδιαγραφές ποιότητας, υγιεινής και ελέγχου σε όλες τις βαθμίδες παραγωγής. Σε συνδυασμό με την παραδοσιακή τεχνογνωσία, η «Ήπειρος» πέτυχε την παραγωγή άριστης ποιότητας της γνήσιας ελληνικής φέτας, για την οποία έχουν ήδη κλείσει συμφωνίες για εξαγωγές.

ΝΙΚΟΣ Β. ΚΑΛΙΑΚΑΤΣΟΣ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ - ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ
Ε.Μ.Π.
ΣΚΟΥΦΑ 55 ΑΡΤΑ ΤΗΛ. 29900

ΚΕΝΤΡΟ ΜΠΑΤΑΡΙΑΣ
ρολόγια - αριθμομηχανές
πλ. συσκευές - δώρα
ΚΩΣΤΑΣ ΜΠΟΜΠΟΛΗΣ
Λ. ΠΑΠΑΓΟΥ 46 - 15771 ΖΩΓΡΑΦΟΥ ΤΗΛ.: 7758810

ΣΤΕΙΛΕ ΤΗΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΟΥ

Ο Βιολιστής των Γάμων Λεωνίδας Αλ. Φώτης έπαψε να παίζει βιολί»

• *Ο Πατέρας του Χρήστου Φωτίου του τραγουδιστή του «Τζουμέρκα μας περήφανα»*

Λεωνίδας Αλ. Φώτης γεννήθηκε στο Αθαμάνιο ΑΡΤΑΣ το 1907 και πέθανε το Δεκέμβρη του 1994.

Καλλιτέχνης ο ίδιος έπαιζε βιολί και σαντούρι με συνοδεία πάντα των Λάμπρο Πρέντζα κλαρίνο, είχε διασκεδάσει τους περισσότερους Τζουμερκιώτες σε πολλούς γάμους και πολλά πανηγύρια.

Τον είχε διδάξει βιολί ο Μπάμπα Γιάννης ο φώτης.

Όμως ο Λεωνίδας Φώτης μπορεί να έκλεισε το φυσιολογικό κύκλο ζωής, αλλά άφησε πίσω του ολόκληρη γενιά καλλιτεχνών: ο Χρήστος Φωτίου τραγουδιστής, σε πολλές εκδηλώσεις του Συλλόγου μας ο Βασίλης Φώτης κιθάρα-λαούτο, ο Κώστας Φώτης Ντραμς και ντέφι, ο εγγονός Λεωνίδας Χρήστου Φώτης λαούτο-αρμόνιο, ο Χαράλαμπος Βασ. Φώτης κιθάρα.

Ο Σύλλογός μας μέσω των στηλών της εφημερίδας μας "Αραχθος" στέλνει θερμά συλλυπητήρια στο Χρήστο Φωτίου και την οικογένειά του.

Ανήμερα της 28ης Οκτωβρίου είμαστε οι λιγοστοί συχωρεμένοι στην εκκλησιά της Αγίας Παρασκευής στη Φτέρη.

Εκεί η γηραιά του χωριού, ο πρόεδρος κ. Χαρίλαος Φακίτσας, ο πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου «Ο Αραχθος» κ. Αντώνης Μάνος, ο πρόεδρος του Συλλόγου Νησιωτικών Παλαιάς και Νέας κ. Τάκης Ζώης, ο Παπαχρήστος και λιγοστοι συχωρεμένοι.

Ολοι από κάποιας ηλικίας και πάνω. Η άσση σ' όλη αυτή τη μικρή τελετή που προετοιμάστηκε από το μέλος του συλλόγου μας και έφορο πολιτισμού της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδας κ. Βίκη Καραγιάννη-Αράπη οι δύο μικροί μαθητές τα αξιαγάπητα παιδιά του Αλέκου Κανίνου. Μπαλαούρα. Κώστα και Αλεξάνδρα.

Μετά τη δοξολογία βγήκαν όλοι στην πλατεία και στο πρόχειρο έγινε τρισάγιο για τους νεκρούς του '40.

Στη συνέχεια η κ. Βασιλική Καραγιάννη-Αράπη τόνισε, με λίγα λόγια την ηρωική αντίσταση των ηρώων του '40 και της γυναικας Ηπειρώτισσας της Πίνδου, που με την αυταπάρνηση πολέμησαν για τα αιώνια ιδανικά που πολέμησαν και θα πολεμήσουν οι λαοί μας και ειδικότερα αυτες τις δύσκολες στιγμές που περνά η πατρίδα μας σήμερα αντιμετωπίζοντας τις μπερδεμένες τάσεις των τόσο των Αλβανών που Μπερίσα, όσο και του Γκλινκόρορ στα Σκόπια.

Πάντα αφορτά, πάντα άγρυπνοι πρέπει να έχει ο λαός μας τα μάτια του και ν' αναθυμάται τους αγώνες των προγόνων μας για να αντλεί δυνάμεις για το μέλλον μας.

Στη συνεχεια διάβασε το πολύ ωραίο ποίημα του Ν. Βρετάκου Μάνα και γιός (1940).

Στης ιστορίας το διάσελο
όρθιος γιος πολεμάρχε
κι η μάνα κράταε τα βουνά
όρθιος να στέκει ο γιός της
μπρούντζος, χιόνι και σύννεφο. Κι αχολόγησε η Πίνδος
σαν να 'χε ο Διόνυσος γιορτή. Τα φαράγγια κατέβαζαν τραγούδια και αναηδάγαν τα έλατα και χρεμιάν οι πέτρες. Κι όλο φώναζαν:
«Ητε παίδες Ελλήνων»..
Φωτεινές σπάδες οι ψυχές σταύρωναν τον ορίζοντα, ποτάμια πισωδρόμαζαν, γιορτά μετακινότανε.
Κι οι μάνες τα κοφτά γκρεμνά σαν Παναγιά τ' ανέβαιναν

Με την ευκή στον ώμο τους κατά το γιό πηγαίναν και τις φεστρατμάλιζε ο άνεμος φορτωμένες κι έλυνε τα τσεμπέρια τους και έπαιρνε τα μαλλιά τους κι έδερνε τα φουστάνια τους και τις σποδοκοιτούσε, μ' αυτές αντροπαράγωνε, ψηλά πέτρα την πέτρα κι αντηροβάζανε στη γραμμή, όσο που μες στα σύννεφα χάνονταν ορθωμένοι η μια πίσω απ' την άλλη.

Οι περισσότεροι από τους παρευρισκόμενους θα είδαν και θα θυμούνται το φοβερό πέταγμα των αιθρένιων πουλιών που έσπειραν το θάνατο σε πολλούς ανθρώπους το 1940.

Ομως προτού η γενιά των μαχητών και των ζώντων τα γεγονότα του 1940 χαθούν, θα πρέπει εμείς οι μεταγενέστεροι να μην ξεχνούμε τέτοιες στιγμές, ηρωικές και ειδικότερα οι νέοι μας και τα εγκαταλελειμένα χωριά μας που έχουν σχολεία χωρίς παιδιά και διακόλυος που στοιμάζουν αυτές τις εθνικές γιορτές να μένουν βουβοί και άπρακτοι σε τέτοιες στιγμές να πηγαίνουν να κατεβάτουν ξερά το στεφάνι στο ηρώο και μετά να πηγαίνουν στο καφενείο για καφέ και τσίπουρο.

Φωνή εθνική, φωνή απελπισίας για την ερήμωση των χωριών μας. Εγώ πραγματικά συγκινήθηκα από αυτή την πρόγευση τελετή. Ο Πρόεδρος του χωριού κατέβσε στεφάνι κατθώς και ο πρόεδρος του Αράγθου επίσης.

Στη συνέχεια τα δύο παιδιά που ομόρφαιναν την τελετή απήγγειλαν ο Κώστας Μπαλαούρας το ποίημα:

Και η Αλεξάνδρα το ποίημα...

Βίκυ Καραγιάννη - Αράπη

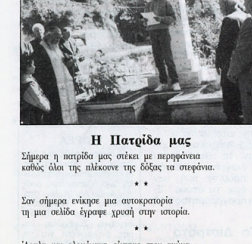

Η Πατρίδα μας

Σήμερα η πατρίδα μας στέκει με περηφάνεια
καθώς όλοι της πλέκουνε της δόξας τα στεφάνια.

* *

Στην σήμερα ενίκησε μια αυτοκρατορία
τη μια ακλίδα έγραψε χρυσή στην ιστορία.

* *

Λοιπή και ολομόναχη μέγτησε στον αγώνα
κι έκανε με το θάρρος της την Πίνδο Μαραθώνα.

* *

Οπως και τότε σύντομε νέους βαρβάρους τώρα
και για τον κόσμο έγινε της Λευτεριάς η γώρα.

* *

Έδειξε με τον τρόπο της πως οι καρδιές νικούνε
όχι τα όπλα τ' άφυχα δειλοί αν τα κρατούνε.

* *

Εδγε λοιπόν στη γώρα μας που σε πολέμου ώρα
ηρωικά πορεύτηκε και πάντα νικηφόρα.

Κων/νος Αλέκου Μπαλαούρας

Στους ηρωικούς νεκρούς μας

Σε σας που πολεμήσατε για την ελευθερία
και γράψατε με αίμα σας τη νέα ιστορία.

* *

Καίγομαι με τη σκέψη σας στους τάφους σας λιβάνι
κι αμάραντο σας φέρνουμε της δόξας το στεφάνι.

* *

Σ' όλους εσάς οφείλουμε τρανή ελευθεροσύνη
και η θυσία σας ο' εμάς παράδειγμα θα μένει.

* *

Αν κάποτε θα χρειαστεί και μες τις αμυνθούμε
για τα αγιά ιδανικά εσάς θα μιμηθούμε.

* *

Έτσι από τους τάφους σας σεις θα μας οδηγείτε
και στις καρδιές μας πάντοτε σαν ήρωες θα ζείτε.

* *

Σήμερα που γιορτάζουμε τα επινίκια σας
η σκέψη μας φτεροκοπά με σεβασμό κοντά σας.

* *

Για σας μιλούμε σήμερα όλοι με περηφάνεια
και από τον κήπο της καρδιάς σας πλέκουμε στεφάνια.

Ιλιάνα Αλέκου Μπαλαούρα

Η Πατρίδα μας

Σήμερα η πατρίδα μας στέκει με περηφάνεια
καθώς όλοι της πλέκουνε της δόξας τα στεφάνια.

* *

Στην σήμερα ενίκησε μια αυτοκρατορία
τη μια ακλίδα έγραψε χρυσή στην ιστορία.

* *

Λοιπή και ολομόναχη μέγτησε στον αγώνα
κι έκανε με το θάρρος της την Πίνδο Μαραθώνα.

* *

Οπως και τότε σύντομε νέους βαρβάρους τώρα
και για τον κόσμο έγινε της Λευτεριάς η γώρα.

* *

Έδειξε με τον τρόπο της πως οι καρδιές νικούνε
όχι τα όπλα τ' άφυχα δειλοί αν τα κρατούνε.

* *

Εδγε λοιπόν στη γώρα μας που σε πολέμου ώρα
ηρωικά πορεύτηκε και πάντα νικηφόρα.

Κων/νος Αλέκου Μπαλαούρας

ΕΝΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟ ΟΧΙ

Το ΟΧΙ της 28ης Οκτωβρίου του 1940 προς τους Ιταλούς Φασίστες

Είναι το σημερινό ΟΧΙ των απεγνωσμένων Κεντρικιωτών στην εγκατάλειψη της υπαίθρου

Στους ηρωικούς νεκρούς μας

Σε σας που πολεμήσατε για την ελευθερία
και γράψατε με αίμα σας τη νέα ιστορία.

* *

Καίγομαι με τη σκέψη σας στους τάφους σας λιβάνι
κι αμάραντο σας φέρνουμε της δόξας το στεφάνι.

* *

Σ' όλους εσάς οφείλουμε τρανή ελευθεροσύνη
και η θυσία σας ο' εμάς παράδειγμα θα μένει.

* *

Αν κάποτε θα χρειαστεί και μες τις αμυνθούμε
για τα αγιά ιδανικά εσάς θα μιμηθούμε.

* *

Έτσι από τους τάφους σας σεις θα μας οδηγείτε
και στις καρδιές μας πάντοτε σαν ήρωες θα ζείτε.

* *

Σήμερα που γιορτάζουμε τα επινίκια σας
η σκέψη μας φτεροκοπά με σεβασμό κοντά σας.

* *

Για σας μιλούμε σήμερα όλοι με περηφάνεια
και από τον κήπο της καρδιάς σας πλέκουμε στεφάνια.

Ιλιάνα Αλέκου Μπαλαούρα

Με σαρκασμό και χιούμορ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΜΕ ΙΣΤΟΡΙΑ...

Τι γίνεται τέλος πάντων με αυτές τις Πανελλήνιες Εξετάσεις που γίνονται κάθε χρόνο; Τι τρέλα είναι αυτή που έχει κυριεύσει τους γονείς, του μαθητές, αλλά και το ίδιο το κράτος; Τι κλικόπατρες, τι κυκλοφοριακό κομβόυλο, τι ραδιοηλεκτρονικά δοκιμαστικά, τι επιστρατεύσεις ειδικών, τι συμβετός δημοσιογράφων, τι συνεντεύξεις με όλους νάχουν γνώμη για όλα και για τίποτα...

Κι εμείς είχαμε εξετάσεις. Και θάλεγα πιο δύσκολες. Εξετάσεις σε άγνωστη και απεριόριστη ύλη. Όταν λέγαμε ιστορία, εννοούσαμε παγκόσμια και για όλες τις περιόδους. Αρχαία, Βυζαντινή, Μεσαίωνα, Νεώτερης Ελλάδας. Όχι 150-200 σελίδες και αυτές κουτσουρεμένες. Όταν λέγαμε μαθηματικά, εννοούσαμε όλα! Αριθμητική, Άλγεβρα, Γεωμετρία, Τριγωνομετρία, Λογαριθμους και ότι τέλος πάντων υπήρχε σαν διδακτέα ύλη στο Δημοτικό και Γυμνάσιο.

Αφήστε που για τους εξεταστές ήταν αμάρτημα να βάλουν θέματα ή αστείες σεις που να υπήρχαν μέσα στα διδαχθέντα βιβλία!... Έψαχναν να βρουν θέματα με παγίδες από άγνωστα κείμενα, σχεδόν ανέκδοτα, το ίδιο και στα Λατινικά.

Αμ για εκείνα τα μαθηματικά; Κατέφευγαν σε ξένα συγγράμματα, στους Ιησουίτες... στους Δαιμονίτες... και εγώ δεν ξέρω που...;

Ενώ σήμερα έχουν για εξεταστέα ύλη 100 σελίδες Χημεία, άλλες τόσες κοινωνιολογία, καμιά 200 σελίδες Βιολογία και Ιστορία χαλάνε τον κόσμο άμα πέσει και κανένα θέμα που δεν είναι μέσα στην προκαθορισμένη ύλη.

Και βέβαια δεν ισχυρίζομαι ότι είχαμε και επιτυχίες στις βαθμολογίες σαν τις σημερινές, που το μεγαλύτερο μέρος των εξεταζομένων, πιάνουν βαθμούς από 15-20. Τότε με άριστα το δέκα άμα πέρναγες τη βάση, το πέντε, ήταν επιτυχία.

Τι εννοώ με όλα αυτά; Μήπως το παρατραβάμε το πράγμα όλοι μας; Μήπως την εκπαίδευση την κάναμε βιομηχανία; Με θύματα τους ίδιους τους μαθητές, τους γονείς και το εμπλεκόμενο... κράτος;

Δεν ορκιζόμαι την λογική των γονιών που λέει: «Αφού κάνει φροντιστήριο και ιδιαίτερα το παιδί του γείτονα, πως να μη κάνει το δικό μου;». Μ' αυτόν τον τρόπο μπαίνουμε στη λογική του αντανγωνισμού με πλειοδοσία σε καθηγητές και φροντιστήρια. Δύο καθηγητές ο γείτονας; Τρεις εγώ! Φαλλός κύκλος. Δηλαδή που δεν οδηγεί πουθενά. Η θάλεγα οδηγεί στο να χάνονται κάποιες περιουσίες, κάτι οικοπεδάκια, κάτι διαμερισματάκια, τίποτε χωραφάκια, σπίτια, σπιτάνια. Αίρτησες που ξεχώνονται από τα σεντούκια...

Θυμάμαι οι καθηγητές Πανεπιστημίου, γιατί και στα πανεπιστημιακά μαθήματα γίνονταν φροντιστήρια, μας έκοβαν παρ' όλο που γράφαμε σωστά και απαντούσαμε και στα προφορικά σωστά γιατί, λέει, «μυρίζαμε φροντιστήριο» και άρα οι απαντήσεις μας ήταν στημένες. Και σαν δικαιολογία μας έλεγαν πως η επιστήμη δεν μαθαίνεται με τηλεγραφήματα, αλλά με τις παραδόσεις, τα συγγράμματα και τα εργαστήρια...

Πρέπει να θυμίσω στους νεώτερους, γιατί οι παλιότεροι το ξέρουν, ότι για να βγάλεις το Πανεπιστήμιο εκείνη την εποχή ήταν ένας διαρκώς αγώνας. Σ' όλη την διάρκεια δίναμε εξετάσεις, ώστου να τελειώσουν οι εξετάσεις της μιας περιόδου, άρχιζαν οι εξετάσεις της άλλης. Αφήστε κάτι αποτελέσματα που μόνο γέλια και πικρόχολα σχόλια προκαλούσαν. Δέστε μια συθέρωση αποτελεσμάτων:

«Τμηματικαί εξετάσεις περιόδου Ιουλίου 1958. Μάθημα: Αστικόν Δίκαιον. Καθηγητής: Κων/νος Φουρκιώτης. Αποτελέσματα γραπτών εξετάσεων Α΄ Έτους Σπουδών. Επέτυχαν οι κάτωθι: Ουδείς».

Αμα βλέπαμε ντέρτο αποτελέσματα, καταλαβαίνετε τη απαισιοδοξία μας κυρίευε. Γι' αυτό και πολλοί τα εγκατέλειπαν... Και αυτό φαίνεται και από τα επίσημα στατιστικά στοιχεία. Μπαίναμε καμιά 240-300 άτομα κάθε χρόνο και γράφονταν χωρίς εξετάσεις καμιά εκατοστή από Κύπρο, Αίγυπτο και Αλβανία δηλή. Δηλαδή συνολικά γύρω στα 400 άτομα και τελείωνε το πολύ καμιά εκατοστή άτομα το χρόνο. Γύρω στα 30-35 άτομα κάθε εξεταστική περίοδο...

Αλλά ξεστράτισα λίγο απ' τα καθιερωμένα και το γύρισα στο πολύ επικρατικό και αυστηρό... ύφος του παρωχημένου και παραδοσιακού ξερόλα καθηγητή.

Δεν θα σας αφήσω όμως έτσι. Θα σας περιγράψω μια γελοιογραφία που είχα δει σε ένα περιοδικό που σάρκαζε την επιτυχία ενός μπώμπρα που πήρε κάρτα στην πρώτη απόπειρα στο απολυτήριο: Μία εξέμετρη ανοικτή κούρσα διασχίζει μια λεωφόρο, που δεξιά και αριστερά στα πεζοδρόμια στέκονταν πλήθος κόσμου αλαλάζοντας, και χειροκροτώντας τον μπόμπρα που στέκονταν όρθιος στα πίσω επίσημα καθίσματα ανεμίζοντας το απολυτήριο με το κάρτα».

Οδηγός της κούρσας ο πατέρας και συνοδηγός η μάνα.

Σε κοντινό πλάνο ένας πολίτης φυτά έναν τροχονόμο που ρύθμιζε την κυκλοφορία:

— Τι συμβαίνει; Γιατί γίνεται αυτή η παρέλαση;

— Πήρε πρώτα ο γιος του Μπρούκλη... και το γιορτάζουν σεμνότυφα...

ΚΙΜΩΝ ΜΠΑΡΤΣΟΚΑΣ

«Ο ΑΡΑΧΘΟΣ»
ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ - ΤΑΒΕΡΝΑ - ΨΗΣΤΑΡΙΑ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΑΕΤΣΟΣ
Κρυονέρι Κεντρικού Άρτας
Στο Κρυονέρι στην ταβέρνα του Χρήστου Μπαέτσου θα βρείτε εκλεκτούς μεζέδες Κοκορέτσι, Κοντοσούβλι, Μπεκάτες, Στιφάδο, Στραγγιστά, Αναψυκτικά και Εκλεκτά Κρασί.